

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

Postępowanie egzekucyjne ma na celu przymusowe wyegzekwowanie od dłużnika realizacji jego zobowiązań na rzecz wierzycieli.

Sprawy egzekucyjne należą do właściwości sądów rejonowych i działających przy tych sądach komorników.

Komornik sądowy jest organem egzekucyjnym, który wykonuje czynności egzekucyjne (z wyjątkiem czynności zastrzeżonych dla sądów).

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

Podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy.

Tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Tytułami egzekucyjnymi są:

- orzeczenie sądu prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu, jak również ugoda zawarta przed sądem,

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

- orzeczenie referendarza sądowego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu
- inne orzeczenia, ugody i akty, które z mocy ustawy podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej
- akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej lub wydania rzeczy oznaczonych co do gatunku, ilościowo w akcie określonych, albo też wydania rzeczy indywidualnie oznaczonej, gdy w akcie wskazano termin wykonania obowiązku lub zdarzenie, od

Ministerstwo
Sprawiedliwości

POZnań*

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

którego uzależnione jest wykonanie

- akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej do wysokości w akcie wprost określonej albo oznaczonej za pomocą klauzuli waloryzacyjnej, gdy w akcie wskazano zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie obowiązku, jak również termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności
- akt notarialny określony w pkt 4 lub 5, w którym niebędąca dłużnikiem osobistym osoba, której rzecz, wierzytelność lub

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

prawo obciążone jest hipoteką lub zastawem, poddała się egzekucji z obciążonego przedmiotu w celu zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej zabezpieczonemu wierzycielowi.

Jakie uprawnienia ma dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym.

Uprawnieniem dłużnika w toku postępowania egzekucyjnego jest wniesienie skargi na czynności komornika.

Skargę składa się do sądu rejonowego.

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

Dotyczy to zaniechania przez komornika dokonania czynności.

Skargę rozpoznaje sąd właściwy ze względu na siedzibę kancelarii komornika.

Skarga nie przysługuje na zarządzenie komornika o wezwaniu do usunięcia braków pisma, na zawiadomienie o terminie czynności oraz na uiszczenie przez komornika podatku od towarów i usług.

Skargę wnosi się do komornika, który dokonał zaskarżonej czynności lub zaniechał jej dokonania.

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

*Forma skargi na czynności
komornika:*

Skarga na czynność komornika
powinna czynić zadość
wymaganiom pisma procesowego
oraz określać zaskarżoną czynność
lub czynność, której zaniechano, jak
również wniosek o zmianę,
uchylenie lub dokonanie czynności
wraz z uzasadnieniem.

Można ją wnieść na urzędowym
formularzu.

O możliwości wniesienia skargi na
urzędowym formularzu oraz o
sposobie, w jaki jest on

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

udostępniany, komornik poucza dłużnika przy pierwszej czynności egzekucyjnej, a także strony i uczestników obecnych podczas czynności dokonywanej poza kancelarią, chyba że czynność ta podlega zaskarżeniu skargą w formie ustnej.

Komornik doręcza urzędowy formularz skargi na żądanie strony lub uczestnika, jeżeli urzędowego formularza skargi im nie doręczono.

Termin wniesienia skargi na czynności komornika:

Skargę wnosi się w terminie tygodniowym od dnia dokonania czynności, gdy strona lub osoba,

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

której prawo zostało przez
czynność komornika naruszone
bądź zagrożone, była przy
czynności obecna lub była o jej
terminie zawiadomiona; w innych
przypadkach - od dnia
zawiadomienia o dokonaniu
czynności strony lub osoby, której
prawo zostało przez czynność
komornika naruszone bądź
zagrożone, a w braku
zawiadomienia - od dnia powzięcia
wiadomości przez skarżącego o
dokonanej czynności.

Skargę na zaniechanie przez
komornika dokonania czynności
wnosi się w terminie tygodniowym
od dnia, w którym skarżący
dowiedział się, że czynność miała
być dokonana.

Ministerstwo
Sprawiedliwości

POZnań*

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

Postępowanie po wniesieniu skargi:

Komornik w terminie trzech dni od dnia otrzymania skargi sporządza uzasadnienie zaskarżonej czynności, o ile nie zostało ono sporządzone wcześniej, albo przyczyn jej zaniechania i przekazuje je wraz ze skargą i aktami sprawy do właściwego sądu, chyba że skargę w całości uwzględni.

O uwzględnieniu skargi komornik zawiadamia skarżącego oraz zainteresowanych, których uwzględnienie skargi dotyczy.

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

W przypadku stwierdzenia oczywistego naruszenia prawa przez komornika, sąd uwzględniając skargę, stosownie do okoliczności, może go obciążyć kosztami postępowania wywołanego skargą.

Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie stronom oraz komornikowi.

Sąd rozpoznaje skargę w terminie tygodniowym od dnia jej wpływu do sądu, a gdy skarga zawiera braki formalne, które podlegają uzupełnieniu, w terminie tygodniowym od jej uzupełnienia.

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

Wniesienie skargi nie wstrzymuje postępowania egzekucyjnego ani wykonania zaskarżonej czynności, chyba że sąd zawiesi postępowanie lub wstrzyma dokonanie czynności.

Sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisane go terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków nie uzupełniono w terminie. Na postanowienie sądu o odrzuceniu skargi służy zażalenie.

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

Nadzór administracyjny nad działalnością komornika:

Nadzór zwierzchni nad działalnością komorników sprawuje Minister Sprawiedliwości.

Nadzór jest realizowany jego własnym zakresie oraz m.in. za pośrednictwem prezesów właściwych sądów rejonowych, prezesów właściwych sądów okręgowych, prezesów właściwych sądów apelacyjnych, sędziów wizytatorów.

W związku z nadzorem dłużnik może złożyć tzw. skargę

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

administracyjną do prezesa sądu,
przy którym działa komornik.

W ramach skargi prezes sądu
rejonowego może zbadać
prawidłowość realizacji zarządzeń
sądu wydanych w trybie art. 759 § 2
K.p.c.

Sąd wydaje z urzędu komornikowi
zarządzenia zmierzające do
zapewnienia należytego wykonania
egzekucji oraz usuwa spostrzeżone
uchybień.

Ocena prawna wyrażona przez sąd
w ramach wydanych zarządzeń jest
wiążąca dla komornika. ocenie
szybkości, sprawności i rzetelności
postępowania przez badanie, czy w

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

konkretnych sprawach nie zachodzi nieuzasadniona przewlekłość w podejmowaniu czynności).

Udzielanie informacji, w tym informacji o stanie zadłużenia

Komornik zobowiązany jest zawiadamiać stronę (w tym dłużnika), o każdej dokonanej czynności, o której terminie nie była zawiadomiona i przy której nie była obecna, i na jej żądanie udzielać wyjaśnień o stanie sprawy.

W każdym piśmie kierowanym do strony komornik informuje o aktualnej wysokości należności będących przedmiotem egzekucji.

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

Dłużnik może w każdym czasie wystosować do organu egzekucyjnego wniosek o udzielenie informacji o stanie jego zadłużenia.

Komornik niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, podejmuje niezbędne czynności.

Wyłączenie komornika:

Wniosek o wyłączenie komornika zgłasza się na piśmie do komornika prowadzącego postępowanie, uprawdopodobniając przyczyny wyłączenia.

Komornik w terminie 3 dni od dnia złożenia wniosku o wyłączenie

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

przekazuje wniosek do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę kancelarii komornika, wraz z pisemnymi wyjaśnieniami.

Sąd rejonowy właściwy ze względu na siedzibę kancelarii komornika rozpoznaje wniosek o wyłączenie komornika w terminie 7 dni od dnia przekazania wniosku.

Postanowienie w przedmiocie wyłączenia komornika sąd wydaje na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego.

Na postanowienie zażalenie **nie przysługuje**.

Ministerstwo
Sprawiedliwości

POZnań*

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

W przypadku uwzględnienia wniosku o wyłączenie komornika, sąd wyznaczy innego komornika do dalszego prowadzenia postępowania, w miarę możliwości powierzając je komornikowi z tego samego rewiru, w którym ma siedzibę komornik wyłączony. W takim przypadku sąd może z urzędu uchylić w niezbędnym zakresie czynności dokonane po złożeniu wniosku.

Zaskarżanie orzeczeń w toku postępowania komorniczego:

Dłużnikowi w określonych przypadkach przysługuje uprawnienie do składania środków

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

odwoławczych również w toku postępowania egzekucyjnego.

W razie wydania postanowienia referendarza sądowego przysługuje tzw. skarga na postanowienie referendarza.

Wniesienie skargi na postanowienie referendarza sądowego nie powoduje utraty mocy zaskarżonego postanowienia.

Na wydane w toku egzekucji postanowienia sądu przysługuje zażalenie (ale tylko w wypadkach wskazanych w ustawie).

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

Zażalenie co do zasady rozpoznaje sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, w składzie trzech sędziów, orzekając jako sąd drugiej instancji.

Na postanowienie sądu w przedmiocie ukarania grzywną przez komornika przysługuje zażalenie.

Zawiadomienie o wszczęciu egzekucji:

Przy pierwszej czynności egzekucyjnej doręcza się dłużnikowi zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, z podaniem treści tytułu

Ministerstwo
Sprawiedliwości

POZnań*

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

wykonawczego i wymienieniem sposobu egzekucji oraz z pouczeniem o możliwości, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności, a także sporządzony przez organ egzekucyjny odpis tytułu wykonawczego.

W treści korespondencji od komornika powinny się również znaleźć stosowne pouczenia dla dłużnika.

Na żądanie dłużnika komornik powinien okazać mu tytuł wykonawczy w oryginale.

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

Dostęp do nagrań czynności egzekucyjnych utrwalanych pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk.

Utrwalaniu za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk podlega przebieg następujących czynności egzekucyjnych dokonywanych przez komornika poza kancelarią:

- z udziałem dłużnika zmierzające do ustalenia jego stanu majątkowego
- zajęcie ruchomości
- wykonanie postanowienia o oddaniu ruchomości pod dozór innej osobie niż dłużnik

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

- licytacja ruchomości z wyłączeniem licytacji elektronicznej
- licytacja nieruchomości, chyba że jej przebieg jest utrwalany w sposób określony w art. 972 § 2
- oględziny nieruchomości
- wprowadzenie w zarząd nieruchomości w trybie art. 933
- opróżnienie pomieszczeń z osób lub rzeczy
- wydanie ruchomości i nieruchomości
- wprowadzenie w posiadanie

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

- przymusowe otwarcie pomieszczenia
- przeszukanie mieszkania lub pomieszczenia gospodarczego dłużnika.

Komornik utrwała przebieg czynności za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk również gdy wniosek taki złoży co najmniej jedna ze stron postępowania.

Komornik zobowiązany jest uprzedzić osoby uczestniczące w czynności o utrwalaniu przebiegu czynności oraz do przerywania utrwalania przebiegu czynności w miejscu zamieszkania dłużnika lub

Ministerstwo
Sprawiedliwości

POZnań*

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

osoby trzeciej, jeżeli dłużnik lub ta osoba sprzeciwiają się temu, o czym należy te osoby pouczyć.

Na żądanie osoby, która sprzeciwiła się utrwalaniu czynności, komornik podejmuje utrwalanie czynności na nowo, o czym należy te osoby pouczyć.

Komornik ma obowiązek umożliwić stronom (w tym dłużnikowi) i uczestnikom postępowania zapoznanie się z zapisem obrazu i dźwięku w siedzibie kancelarii komorniczej.

Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym

Stronom ani uczestnikom
postępowania nie wydaje się zapisu
obrazu i dźwięku.